

Samenvatting uitspraak Klachtencommissie van 11 januari 2022

De klacht omvat zes klachtonderdelen, waaronder gedwongen medicatie en een verzoek tot schadevergoeding.

- Klager verblijft binnen de instelling op grond van een zorgmachtiging.
- Alle klachten worden ongegrond verklaard.
- Dit betekent dat de commissie niet toekomt aan het beoordelen van het verzoek tot schadevergoeding.

De klacht

De klachtonderdelen richten zich tegen de gedwongen medicatie die klager krijgt, de Electro Convulsie Therapie (ECT-) behandelingen die klager gekregen heeft, het niet verlengen van zijn rijbewijs, de bewindvoering die enkele jaren geleden ten behoeve van hem is aangevraagd en de gestelde diagnose. Bovendien stelt klager dat vanuit Dimence ten onrecht geweld tegen hem is gebruikt.

Ontvankelijkheid

De commissie merkt op dat klachten over het niet verlengen van het rijbewijs en over de bewindvoering niet tot de competentie van de commissie behoren en de commissie hier derhalve dan ook geen oordeel over kan vellen.

Voorts stelt de commissie vast dat de rechtbank Overijssel op 7 december 2021, in aansluiting op een eerder zorgmachtiging, een nieuwe zorgmachtiging ten aanzien van klager heeft verleend. Ingevolge artikel 10:3 Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (hierna: Wvggz) kan een betrokkene, de vertegenwoordiger of een nabestaande van de betrokkene een schriftelijke en gemotiveerde klacht indienen bij de klachtencommissie over de nakoming van een verplichting of een beslissing op grond van één of meer van de in artikel 10:3 Wvggz vermelde bepalingen (de klachtgronden).

Een klacht over de inhoud van een zorgmachtiging kan de klachtencommissie echter niet in behandeling nemen. Bezwaren tegen het verlengen van een zorgmachtiging dient een betrokkene tijdens de betreffende procedure (al dan niet bij monde van de hem toegewezen advocaat) naar voren te brengen. In dit licht moet de commissie vaststellen dat klagers stelling dat ten onrechte de diagnose wordt gesteld dat hij psychisch ziek is, niet valt aan te merken als een van de klachtgronden als genoemd in artikel 10:3 Wvggz. Dit betekent dat de commissie zich ook over dit onderdeel niet uit kan laten.

De commissie verklaart de klacht van klager voor het overige ontvankelijk. Dit betekent dat met inachtneming van het vorenstaande de commissie zich bij de beoordeling van de klacht zal beperken tot hetgeen klager naar voren heeft gebracht over de gedwongen medicatie, de ECT behandelingen en het gestelde geweld.

Beoordeling

Gedwongen medicatie

Voor de toepassing van verplichte zorg is een wettelijke basis nodig, de beslissing moet op schrift gesteld en uitgereikt aan klager zijn en er moet voldaan zijn aan de eisen van proportionaliteit, subsidiariteit, veiligheid en doelmatigheid. De commissie stelt vast dat het verlenen van verplichte zorg gebaseerd is op de geldende zorgmachtiging van 7 december 2021.

De zorgmachtiging is afgegeven op grond van de inhoudelijke beoordeling dat bij klager sprake is van een psychische stoornis in de vorm van schizofreniespectrum- en andere psychotische stoornissen. Deze stoornis lijdt tot ernstig nadeel, en om ernstig nadeel af te wenden heeft klager, volgens de zorgmachtiging, verplichte vormen van zorg nodig, aangezien er geen mogelijkheden voor passende zorg zijn op vrijwillige basis. Eén vorm van verplichte zorg, zoals omschreven in de zorgmachtiging, overeenkomstig artikel 3:2 lid 2 sub a Wvggz is het toedienen van medicatie.

De commissie is van oordeel dat is voldaan aan de vereisten van proportionaliteit, subsidiariteit, veiligheid en doelmatigheid. Er zijn geen mogelijkheden tot behandeling van klager op basis van vrijwilligheid. De commissie sluit zich aan bij het beeld dat door beklagde van klager wordt geschetst, namelijk van iemand die al lange tijd bekend is bij de psychiatrie en die geen, althans een zeer gebrekkig ziekte-inzicht heeft. Klager wordt niet door de psychiatrie, maar door zijn eigen aandoening gegijzeld. Het gebrek aan ziekte-inzicht heeft geresulteerd in de gedwongen opname en de medicamenteuze behandeling en leidt momenteel helaas tot een patstelling in de behandeling. Er zijn geen minder bezwarende of minder ingrijpende alternatieven voorhanden, op basis waarvan klager een behandeling kan worden geboden.

DE ECT behandelingen en het gestelde geweld

De commissie is verder van oordeel dat ook klagers grieven tegen de ECT-behandelingen, alsmede de stelling dat vanuit de instelling disproportioneel geweld tegen klager is gebruikt, geen doel kunnen treffen. Duidelijk is dat klager een zeer lange behandelgeschiedenis kent. Klager schetst zelf dat hij wel 90 ECT-behandelingen heeft gehad. De commissie wil geenszins geringschattend doen over de impact van deze behandelingen. Het is de commissie echter niet duidelijk geworden hoeveel van deze behandelingen klager precies heeft gehad en over welke tijdsperiode dat precies is gebeurd. De enkele stelling (zoals deze van de zijde van klager is geuit) dat volgens de Nederlandse Vereniging voor Psychiatrie gemiddeld 12 ECT-behandelingen nodig zijn, acht de commissie onvoldoende om in het geval van klager te spreken van een onevenredig (en dus te groot) aantal behandelingen.

Ook de stelling dat sprake zou zijn geweest van disproportioneel geweld mist naar het oordeel van de commissie een feitelijke grondslag. Uit de stukken volgt dat in de afgelopen jaren vele malen sprake is geweest van dreigende situaties die fysiek ingrijpen vanuit het behandelteam noodzakelijk maakten. Het is de commissie niet gebleken dat dit zou zijn gebeurd op een wijze die als buitensporig moet worden beschouwd, of dat in deze situaties met minder ingrijpende middelen had kunnen worden opgetreden.

Beslissing

Gelet op het voorgaande acht de commissie de klachten ongegrond.

De commissie hecht er evenwel aan om op te merken dat wel duidelijk is geworden dat klager het moeilijk heeft en enorm worstelt met het verschil in inzicht tussen hem en zijn behandelaren over zijn situatie en over de wijze waarop daarmee dient te worden omgegaan. De commissie begrijpt dat

klager de behoefte voelt om zijn ongenoegen langs deze weg te uiten. Wellicht kan een consultatie bij het Centrum voor Consultatie en Expertise (CCE) een bijdrage leveren om de huidige patstelling tussen klager en behandelaren te doorbreken.